

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز پنجشنبه ۲۵ آبان ماه ۱۳۲۳ *

فهرست مطالب:

- ۱ - تصویب صورت مجلس
 ۲ - تقدیم و تصویب طرح قانونی راجع به تمدید قانون دو دوازدهم
 ۳ - ختم جلسه بعنوان تنفس
 شهریور و مهر ۲۳ برای آبانماه

مجلس یکساعت قبل از ظهر بریاست آقای سید محمد صادق طباطبائی تشکیل گردید
 صورت مجلس روز سه شنبه ۹ آبان ماه را آقای هاشمی (منشی) قرائت نمودند ***

[۲ - تقدیم و تصویب طرح قانونی راجع به تمدید

قانون دو دوازدهم شهریور و مهر ۲۳ برای آبانماه]

فرهودی - عرض کنم دولت متأسفانه تکلیفش هنوز معلوم نشده است و این مسئله لایحه ۱۲ تصور میکنم از هر جهت فوریت داشته باشد از این جهت تقاضا میکنم طرحیکه تنظیم شده است آقایان اجازه فرمایند که مطرح شود و تصویب شود اگر آقایان هم فرمایشاتی دارند بعد از تصویب این لایحه فرمایند (صحیح است - صحیح است)

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - اعتراضی بر صورت مجلس نیست؟ (نظهارشد - خیر) صورت جلسه تصویب شد. چون تکلیف تشکیل دولت هنوز معین نشده و از آنطرف مصارف و حقوق ادارات تکلیفش معوق است و حقوق ادارات ممکن است باین ترتیب بتعویق بیفتد لذا آقای فرهودی وبعضی از آقایان نمایندگان طرحی بقید دو فوریت تهیه کرده اند که حقوق این ماه کارمندان ادارات پرداخت شود. آقای فرهودی (اجازه)

*** عین مذاکرات مشروح هفتاد و هفتمین جلسه از چهاردهمین دوره قانون گذاری (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

اداره تندنویسی و تحریر صورت مجلس

*** اسامی غائبین جلسه سه شنبه ۹ آبان ماه که ضمن صورت مجلس خوانده شده:

غائبین با اجازه - آقایان: گرگانی - کام بخش - او انسیان - ساسان
 غائبین بی اجازه - آقایان: تربتی - فاطمی - مظفرزاده - نقابت - نراقی - کفائی - عامری - آصف - قبادیان - سیف پور - دکتر شفق - تهرانچی - گنابادی - معدل - رفیعی - ایرج اسکندری - دکتر فلسفی
 دیرآمدگان بی اجازه - آقایان: بیات - اخوان - تولیت - تیمورتاش - فرهودی - مهندس پناهی - تیموری
 اسامی غائبین جلسه یکشنبه ۱۴ آبان ماه ۱۳۲۳
 غائبین با اجازه - آقایان: جلیلی - فولادوند - نراقی - کاظمی - تهرانچی - گرگانی - کام بخش
 غائبین بی اجازه - آقایان: تربتی - اخوان - کفائی - عامری - آصف - امیرابراهیمی - قبادیان - سید ضیاءالدین - جواد مسعودی
 ساسان - سیف پور - گنابادی - معدل - رفیعی - رضا تجدد - دکتر فلسفی
 دیرآمدگان بی اجازه - آقایان: نقابت - صمصام - خلعت بری - مجد - مهندس پناهی

رئیس - آقای نبوی شما با دستور مخالفید ؟

نبوی - بنده تذکری دارم خواستم استدعا کنم از آقای رئیس که بعد از تصویب این طرح اجازه بفرمایند که اعتبار نامه آقای اریه و آقای لنگرانی مطرح شود این اعتبار نامه ها مدتی است معطل است و مجوزی هم ندارد که اعتبار نامه ها اینقدر معطل بماند .

رئیس - آقای طباطبائی شما مخالف دستوری ؟

محمد طباطبائی - بلی .

رئیس - بفرمائید .

محمد طباطبائی - عرض کنم علت اینکه من با دستور مخالفم گمان میکنم این علت پیش همه آقایان خیلی روشن است و آن بی تکلیفی مملکت است الان هشت روز شاید نه روز است که مملکت و دولت بوضع بی تکلیفی است و ما حالا بعد از اینکه مدت یک هفته است که مملکت را معطل کرده ایم آمده ایم لایحه ۱۲ را تصویب بکنیم امروز در خارج از من پرسیدند که امروز مجلس تشکیل میشود ؟ من خودم ابدأ اطلاعی نداشتم .

رئیس - (خطاب با آقای محمد طباطبائی) آقا در موضوع هیئت دولت حرف نزنید در موضوع لایحه و دستور بفرمائید محمد طباطبائی - بلی راجع به مملکت است و علت اینکه من با ورود در دستور مخالفم این است که من مخالفم وارد مباحث دیگری بشویم جز مسائلی که مربوط به مملکت است باید علتش را عرض کنم علتش این است که عرض میکنم نمیدانستم امروز مجلس تشکیل میشود یا نه آن آدم با اطلاع بود گفت چون نزدیک با آخر ماه است برای پرداخت حقوق ادارات مجلس تشکیل میشود و وقتی که من آمدم بمجلس دیدم موضوع همین است و این شخص درست فهمیده است و اطلاعات درست بوده و استنباطش هم بموقع بوده است بنده گمان میکنم تکلیف يك مملکتی معین شود مهمتر است از این که ادارات دولتی سر ماه حقوق بگیرند یا اینکه دو روز دیرتر ...

نمایندگان - اینطور نیست (همه نمایندگان) (زنك

ممد رئیس)

محمد طباطبائی - پس اگر اینطور نیست آقایان موافقت بفرمایند که اشخاصیکه اجازه خواسته اند من جمله خود من اجازه بفرمایند صحبت بکنیم آنوقت برای دست آخر طرحی که برای پرداخت حقوق ادارات تنظیم شده مطرح شود و آن را بگذرانید اما اگر چنانچه این مطلب را جلو بیاندازیم بهانه ای خواهد شد که نزدیک ظهر است آنوقت يك عده از آقایان هم جلسه را بهم میزنند یکمده دیگر هم که دلشان نمیخواهد که مجلس وارد این مباحث و مطالب بشود کمک خواهند کرد برای اینکه فرصت و مجال نباشد که راجع به مملکت در يك همچو موقع صحبتهایی که باید بشود اظهار شود از این جهت بود که بنده مخالفت کردم و خواهش هم دارم که اجازه بفرمائید قبلاً مطالبی که مربوط به امروز مملکت است گفته شود نه صحبتهای بی حاصل و جلسات بی حاصل بعد از گفتن آن مطالب آقایان هر چه میخواهند بکنند و آن ماده را مطرح کنند و تصویب نمایند .

نمایندگان - رأی رأی .

رئیس - آقای دکتر شفق شما موافق هستید ؟

دکتر شفق - بلی .

رئیس - بفرمائید .

دکتر شفق - بنده موافقم باینکه فوراً وارد دستور بشویم برای تصویب این لایحه بنده تعجب میکنم از آقای طباطبائی همکار محترم که موضوع دولت را در اینجا مطرح میکنند برای اینکه همه کارمندان دولت و شاید هم اشخاص خارج میدانند که آقایان نمایندگان شبها و روزها مشغولند و دارند کار میکنند که بلکه راه حلی پیدا کنند و توافقی حاصل شود و کسی هم در این باب غفلتی نکرده است اما آمدم سر این موضوع که هر کیلی پی بهانه ای بگردد که با يك پیشنهادی صحبت بکند بعقیده بنده هر و کیلی و بخصوص آقای طباطبائی این اندازه انصاف دارند که در این موضوع اطاله صحبت نشود و وقت مملکت ضایع نشود اگر بنا بود حتماً بهانه لایحه ۱۲ ما بخواهیم صحبت بکنیم گویا يك عده ای هم حاضر باشند که بکفایت مذاکرات رأی بدهند که تکلیف مردم معلوم بشود .

نمایندگان - رأی رأی .

رئیس - رأی میکنیم باینکه وارد مطرح شدن این موضوع لایحه بشویم آقایانیکه موافقت قیام نمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده واحده قرائت میشود :
ساحت محترم مجلس شورای ملی . بطوریکه خاطر آقایان نمایندگان آگاه است بودجه های تفصیلی سال ۱۳۲۳ از طرف دولت بمجلس شورای ملی پیشنهاد شده است و لایحه اجازه پرداخت هزینه های جاری کشور برای آبانماه هنوز داده نشده است برای اینکه وقفه و تأخیری در پرداخت مخارج ضروری و حقوق کارکنان دولت حاصل نشود امضاء کنندگان ماده واحده زیر را با قید دو فوریت پیشنهاد و تقاضای تصویب آنرا داریم .

ماده واحده - مدلول ماده واحده مصوب دوم مهرماه ۱۳۲۳ راجع با اجازه پرداخت دو دوازدهم شهریور و مهر برای آبانماه ۱۳۲۳ تمدید میشود . بامضای بیش از ۱۵ نفر .

رئیس - آقای ملک مدنی شما مخالفید ؟

ملک مدنی - بنده موافقم .

رئیس - آقای نبوی شما مخالفید ؟

نبوی - نخیر بنده موافقم .

رئیس - آقای شریعت زاده شما مخالفید ؟

شریعت زاده - بنده موافقم .

مهندس فریور - مخالفی نیست رأی بگیرید .

رئیس - آقای فیروز آبادی شما مخالفید ؟

فیروز آبادی - بلی .

رئیس - بفرمائید .

فیروز آبادی - بنده خیلی متأسفم و تعجب دارم از وضعیت مملکت خودمان که در اثر این پیش آمد جنگ چه بر سر ما میآید و چه بر سر ما خواهد آمد .

یمن اسفندیاری - آقا راجع به لایحه يك دوازدهم صحبت بفرمائید .

فیروز آبادی - يك بودجه مملکتی نباید اینطور بمجلس بیاید در صورتیکه سال گذشته باید به مجلس آمده باشد و از

مجلس گذشته باشد این همایش يك دوازده یا دو دوازده بیاید تکلیف مجلس معلوم نیست تکلیف دولت هم معلوم نیست و دولتهائی هم که روی کار میآیند کار نمیکنند (صحیح است) آخر چرا باید اینطور بشود . چرا اینطور میکنید الان در واقع دو هفته است بلکه بیشتر مملکت ما کابینه ندارد ، مسئول ندارد (یمن اسفندیاری - این چند روزه کجا تشریف داشتید آقا میخواستید تشریف بیاورید شما هم شرکت کنید) من ناخوش بودم حالا هم بزحمت آمدم و با این لایحه مخالفم بنده عقیده ام این است که شخص کار و کالت و کار وزارت را نباید قبول بکنند و اگر قبول کرد باید کار بکنند همایش يك دوازده و دو دوازده آخر این بیحالی ما بی همه چیزی ما را بدنیانشان میدهد اینست که بنده برخلاف این رویه ام پس حالا که رأی میدهید هر پنج دوازدهم را رأی بدهید که بعد از این در مجلس تکرار نشود و زودتر سعی کنید کابینه را تشکیل بدهید آخر چرا ما نباید بتوانیم يك کابینه در مملکت تشکیل بدهیم آدم با کفایت نداریم ؟ اگر بگوئیم نه که دروغ است چون داریم . پیش آمد جنگ بیش از این نباید بماند صدمه بزند این را باید درست کنیم و این ۱۲ را ۱۲ بکنیم که بعد از این دیگر تکرار نشود (صحیح است)
جمعی از نمایندگان - رأی آقا رأی

رئیس - ایشان مخالف بودند يك موافق حرف بزند بعد .

جمعی از نمایندگان - آقا لازم نیست رأی بگیرید .

رئیس بسیار خوب رأی میکنیم بفوریت لایحه آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب باشد . حالا اصل ماده است .

دکتر طاهری - آقا دو فوریت دارد :

رئیس - اگر لایحه مالی حساب می کنید دو فوریت ندارد (جمعی از نمایندگان - دو فوری است) و رأی می گیریم بفوریت دوم لایحه آقایان موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . در اصل ماده هم که مخالفی نیست رأی میکنیم بماده واحده با ورقه پیشنهادی هم آقای د کتر آقایان داده اند راجع به هزینه این ماده خودش شامل

هزینه هست و احتیاجی باین پیشنهاد نیست .

طباطبائی - آقا بایستی اجازه بفرمائید در این جا دقت بشود ما صحبت داشتیم .

جمعی از نمایندگان - اعلام رأی شده است ممکن نیست صحبت کرد .

رئیس - رأی میکیریم با ورقه و آقایان موافقین ورقه سفید خواهند داد .

[اخذ واستخراج آراء بعمل آمده و نتیجه بقرار زیر از طرف مقام ریاست اعلام شد]

عده حاضر در موقع اعلام رأی ۹۷ نفر با کثرت ۸۹ رأی موافق تصویب شد .

اسامی موافقین آقایان : عباس مسعودی - دکتر رادمنش

کام بخشن - حاذقی - شجاع - فولادوند - تولیت - اردلان

دکتر آقایان - دکتر کیان - امینی - سنندجی - ذکائی

محسن افشار صادقی - مهندس پناهی - اسکندری - صدر قاضی

صدریه - لنگرانی - سید مهدی عدل - خا کباز - مراد اریه

کیو - ظفری - ابراهیم ریگی - دکتر مجتهدی - دکتر

کشاوری - تیموری - جمال امامی - هاشمی - تیمور تاش

مقدم - محمد علی اعتماد - فتوحی - شهاب فردوسی - بهبهانی

دولت آبادی - اسعد - فرخ - فرهودی - روحی - سرتیپ زاده

دکتر زنگنه - گله داری - دکتر عبده - محمد حسین قشقائی

سیف پور فاطمی - حشمتی - موید قوامی - نجومی - مؤید

نابتی - ذوالقدر - دهقان - امام جمعه - فرمند - جواد

مسعودی - ابوالحسن صادقی - دکتر شفق - نقابت - شریعت زاده

دکتر طاهری - فرود - حکمت - اقبال - مخبر فرهمند -

ذوالفقاری - دکتر معاون - ثقة الاسلامی - مهندس فریور

صمصام بختیاری - دکتر معظمی - مرآت اسفندیاری -

عزت الله بیات - کاظمی - ملک مدنی - رحیمیان - خلیل دشتی -

محمد علی مجد - عماد السلطنه فاطمی - افخمی - صفوی - دهستانی

توجه قرار بگیرد

یکی از نمایندگان - حالا مذاکره بفرمائید اعلام رأی شده است آقا .

دشتی - ممکن است است اعتبارنامه آقای لنگرانی را مطرح بفرمائید .

[۳ - ختم جلسه بعنوان تنفس]

رئیس - عده کافی نیست اگر آقایان موافقت میفرمایند جلسه را ختم کنیم .

فاطمی - یکقدری تأمل بفرمائید .

رئیس - چون آقایان در خارج مذاکراتی هم باید بکنند .

طباطبائی - پس بعنوان تنفس جلسه را ختم بفرمائید

رئیس - بسیار خوب بکریع تنفس داده میشود .

در این موقع بیست دقیقه بظهر مجلس بعنوان تنفس ختم و دیگر تشکیل نگردید .

رئیس مجلس شورای ملی - سید محمد صادق طباطبائی

گرگانی - ملایری - حسین تهرانی - خلعت بری - نبوی
یمین اسفندیاری - تهرانیچی .

اردلان - آقا بنده پیشنهادی کردم راجع باعتبارنامه آقای مراد اریه که مطرح شود .

رئیس - پیشنهاد هائی شده است راجع باعتبارنامه هائی که در دستور است و شرحی هم آقلی طوسی نوشته اند و

فرستاده اند راجع بمخالفت با آقای مراد اریه ولی بنده نمیدانم کجا است و نمیدانم نظر آقایان چیست ؟

جمعی از نمایندگان - آقای طوسی حاضر نیستند رأی بگیرد

یمین اسفندیاری - ما حاضریم که ایشان اعتراضشان را بکنند اگر آقای طوسی حاضرند که بیایند حرفشان را

بزنند و اگر حاضر نیستند که به پیغام نمیشود .

رئیس - ایشان حاضر نیستند .

یمین اسفندیاری - اگر حاضر نیستند که باید رأی بگیرد رأی مجلس قاطع است اعتبارنامه آقای مراد اریه

مطرح شده و آقای طوسی هم مخالفت کرده اند .

رئیس - درست است خودشان هم نیستند باید رأی گرفت ولی عده کافی نیست .

دکتر شفق - آقا اجازه میفرمائید ؟

رئیس - بفرمائید .

دکتر شفق - بنده استفاده میکنم از موقع و عرض میکنم در حدود یکماه که بنده در آذربایجان بودم باز هم این

نظر را پیدا کردم که در مجلس متذکر شوم که اگر آقایان مانعی نمی بینند طرح راجع با آقایان پیشه وری و رحیمزاده

خوئی مورد توجه مجلس قرار بگیرد چون وقتی که بنده آنجا بودم با طبقات مختلفه مردم ارتباط داشتم و تمام این عقیده را داشتند و بنده مقتضی میدانم که طریقه مدنی است داده شده است در جلسه علنی خوانده نشده است مورد

قانون

الجازه تمديد قانون مصوب دوم مهر ماه ۱۳۲۳ برای پرداخت هزینه آبانماه ۱۳۲۳

ماده واحده - مدلول ماده واحده مصوب دوم مهر ماه ۱۳۲۳ راجع به اجازه پرداخت دو دوازدهم شهریور و مهر برای آبانماه ۲۳۲۳ تمديد ميشود .
این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه بیست و پنجم آبانماه یکهزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .
رئیس مجلس شورای ملی - سید محمد صادق طباطبائی